

آیین نامه توسعه کارآفرینی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور

مقدمه:

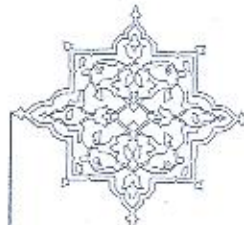
به استناد مواد "۱۸" و "۲۰" قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه (اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) جمهوری اسلامی ایران که بر توسعه کارآفرینی تأکید شده است و به منظور اشاعه فرهنگ کارآفرینی در جامعه دانشگاهی، این آیین نامه تصویب و در کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

بخش اول - کلیات

ماده (۱) - تعاریف:

- ۱-۱ وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۲-۱ سازمان: سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران
- ۳-۱ دانشگاه: کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی که با مجوز وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌نمایند.
- ۴-۱ کارآفرینی: فرآیندی است که افراد کارآفرین با ایده‌های نو و خلاق و شناسایی فرصت‌های جدید و با بسیج منابع، مبادرت به ایجاد شرکت‌های دانش بنیان و کسب و کارهای مولد، سازمان‌های جدید و نوآور و رشد یابنده می‌کنند و البته می‌تواند توأم با پذیرش مخاطره و پیامدهای احتمالی باشد.
- ۵-۱ شورای مرکزی: این شورا به منظور سیاستگذاری، حمایت و نظارت بر اجرای بهینه توسعه کارآفرینی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور تشکیل می‌شود.
- ۶-۱ دفتر توسعه کارآفرینی: در سازمان مستقر است و ضمن پیگیری مصوبات شورای مرکزی، کلیه امور برنامه ریزی، هدایت، نظارت، هماهنگی و ارزشیابی عملکرد مراکز کارآفرینی دانشگاه‌ها را برعهده دارد.
- ۷-۱ کمیته کارآفرینی: واحد سازمانی کارآفرینی دانشگاه است که برای برنامه‌ریزی و انجام امور مطالعات، ترویج و آموزش کارآفرینی در هر دانشگاه تشکیل می‌شود.

کامران افشار

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۲۹

شماره: ۲۰۹۷۳۳/و

پیوست: -

۸-۱ مرکز کارآفرینی: واحد مجری برنامه های مصوب کارآفرینی در هر دانشگاه است که تحت نظر رییس دانشگاه فعالیت می کند و مجری سیاست ها، برنامه ها و مصوبات شورای مرکزی، دفتر توسعه کارآفرینی و کمیته کارآفرینی دانشگاه است.

ماده ۲- مبانی:

۱-۲ ضرورت توسعه کارآفرینی در دانشگاه ها:

با تغییر در شاخص های اقتصادی از مصرف انبوه به دانایی انبوه، نقش منابع انسانی ماهر و خلاق به عنوان عوامل راهبردی، بیش از پیش نمایان شده است و با توجه به اینکه کارآفرینی یک خصیصه ی ذاتی نیست، از طریق کسب مهارت های خاص و تغییر نگرش و ایجاد انگیزه در افراد و به خصوص آموزش های مناسب برای تبدیل ایده های نو به محصولات تجاری، می توان مبادرت به تربیت افراد کارآفرین نمود.

۲-۲ چشم انداز:

ایجاد دانشگاه های کارآفرین در کشور، به منظور ایجاد جامعه ای توسعه یافته و پویا، مرکب از دانش آموختگانی با هویت اسلامی- ایرانی و دارای استقلال اقتصادی.

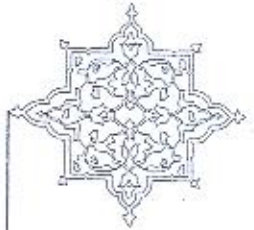
۲-۳ مأموریت:

الف- تقویت و بارور کردن بنیه دانش کارآفرینی و توسعه و ترویج فرهنگ آن از طریق پژوهش، تعلیم و تربیت کارآفرینان توان مند در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی،
ب- توسعه مشاغل دانش بنیان توسط دانش آموختگان دانشگاهی در راستای شکوفایی اقتصادی کشور.

۲-۴ اهداف:

الف- ترویج و توسعه فرهنگ کارآفرینی در جامعه دانشگاهی برای تحقق دانشگاه کارآفرین از طریق پژوهش و آموزش کارآفرینی در دانشگاه ها،
ب- ارتقای نقش کارآفرینان دانشگاهی در توسعه و اعتلای کشور از طریق خلق ارزش ها، دانش و فناوری های نوین.

گمراهی دانشجو

۲-۵ راهبردها:

- الف- نهادینه سازی فرهنگ کارآفرینی و ارتقای شناخت جامعه دانشگاهی به ویژه دانشجویان نسبت به کارآفرینی، کارآفرینان و نقش آن‌ها در ایجاد اشتغال مولد و اقتصادی یویا در راستای کارآفرینی ارزشی،
- ب- ترغیب و جذب جامعه دانشگاهی به دوره های آموزش کارآفرینی،
- پ- گسترش تحقیقات در خصوص کارآفرینان، طرح های کارآفرینی، محیط و فضای کارآفرینی و سایر زمینه‌های مرتبط با توجه به شرایط و مقتضیات مبهن اسلامی،
- ت- کمک به کارآفرینان دانشگاهی و توسعه کارآفرینان موجود از طریق فراهم آوردن امکانات مناسب برای شروع کارآفرینی از قبیل معرفی به پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری و مراکز حمایت از ایجاد و توسعه فناوری‌های نوین در کشور.

بخش دوم - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی

ماده ۳- شورای مرکزی:

۱-۳ ترکیب شورای مرکزی:

- الف- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس شورا)،
 - ب- رئیس سازمان (نایب رئیس شورا)،
 - پ- مدیر دفتر توسعه کارآفرینی (دبیرشورا)،
 - ت- معاون آموزشی وزارت یا نماینده وی،
 - ث- معاون پژوهشی و فناوری وزارت یا نماینده وی،
 - ج- معاون ذیربط وزارت کار و اموراجتماعی و یا نماینده تام‌الاختیار وی،
 - چ- شش نفر از رؤسای مراکز کارآفرینی در دانشگاه‌ها (از مناطق شش گانه کشور)،
 - ح- در صورت نیاز از افراد صاحب نظر و یا مسئولین سایر نهادها، سازمان‌ها و وزارتخانه‌های مرتبط دعوت به عمل می‌آید.
- تبصره ۱: اعضای موضوع بند "ح" به پیشنهاد نایب رئیس شورا و حکم وزیر و برای مدت دو سال منصوب می‌شوند و تمدید حکم آن‌ها بلامانع است.

۲-۳ وظایف و اختیارات شورای مرکزی:

- الف- تدوین و اصلاح سیاست‌ها و راهبردهای توسعه کارآفرینی در دانشگاه‌ها،

کامران دانشجو

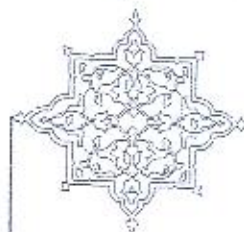
کامران دانشجو

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۵/۱۳

شماره: ۲۷۸۹۱۳۳/۰

پیوست: _____

- ب- بررسی نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مراکز کارآفرینی،
 - پ- تصویب برنامه های کلان توسعه کارآفرینی دانشگاه ها،
 - ت- بررسی موانع و محدودیت های قانونی، سیاسی، فرهنگی، اداری و مالی توسعه کارآفرینی و ارائه پیشنهادهای مناسب برای مراجع ذیصلاح،
 - ث- بررسی و تصویب برنامه های مربوط به ایجاد هماهنگی بین مراکز کارآفرینی و مراکز رشد، پارک های علم و فناوری و نهادهای ذیربط،
 - ج- تصویب بودجه مراکز کارآفرینی در دانشگاه ها به پیشنهاد دفتر توسعه کارآفرینی،
 - چ- پیشنهاد اصلاح یا تغییر این آیین نامه.
- تبصره ۲: چگونگی تشکیل جلسات شورای مرکزی، حد نصاب تصمیم گیری ها و نحوه اداره جلسات براساس آئین نامه داخلی شورای مرکزی تعیین می شود.

ماده ۴- وظایف و اختیارات دفتر توسعه کارآفرینی :

دفتر توسعه کارآفرینی کلیه امور مربوط به کارآفرینی را در دانشگاهها مدیریت می نماید و دارای وظائفی به شرح زیر است:

- الف- ابلاغ مصوبات شورای مرکزی به دانشگاهها و نهادهای ذیربط،
- ب- پیگیری برای تقویت مراکز کارآفرینی موجود و ایجاد مراکز کارآفرینی در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی که فاقد مرکز هستند،
- پ- نظارت و ارزشیابی مستمر عملکرد کمیتهها و مراکز کارآفرینی دانشگاهها،
- ت- ایجاد هماهنگی بین مراکز کارآفرینی دانشگاهها و گسترش فعالیت های آموزشی، پژوهشی و ترویجی در سطح دانشگاه های کشور،
- ث- هماهنگی با دستگاه های دولتی و بخش خصوصی در زمینه کارآفرینی دانش بنیان،
- ج- برنامه ریزی برای برگزاری میزگردها و سخنرانی های علمی- تخصصی، سمینارها و همایش های سالانه کارآفرینی،
- چ- انجام مطالعات و برنامه ریزی برای تحقق مأموریت، اهداف و راهبردهای این آیین نامه،
- ح- انجام مطالعات در زمینه موانع و محدودیت های حقوقی، قانونی، فرهنگی، سیاسی، اداری و مالی توسعه کارآفرینی،

مهر و امضاء

گاموزی دانشجو

خ- بررسی علمی طرح‌ها و برنامه‌های کلان ترویجی، آموزشی و پژوهشی دفتر توسعه کارآفرینی.

د- بررسی و تعیین بودجه سالانه دفتر توسعه کارآفرینی و ارایه آن به سازمان.

ذ- پیشنهاد اصلاحات لازم در طرح‌ها و برنامه‌های مرتبط و ارایه آن به شورای مرکزی برای تصویب.

ر- ارزیابی و تجزیه و تحلیل گزارش‌ها، اطلاعات و پیشنهادهای رسیده و اطلاع رسانی فعالیت‌های انجام گرفته در مراکز کارآفرینی دانشگاه‌ها.

بخش سوم - سازمان‌دهی کارآفرینی در دانشگاه

به منظور نهادینه سازی فعالیت های کارآفرینی در دانشگاه‌های کشور، شفاف سازی و هدفمند سازی وظایف و مسئولیت‌ها و حذف فعالیت‌های موازی، کمیته کارآفرینی و مرکز کارآفرینی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تشکیل می‌شود.

ماده ۵ - ترکیب و وظایف کمیته کارآفرینی دانشگاه:

۱-۵ ترکیب کمیته کارآفرینی:

الف- رئیس دانشگاه به عنوان رئیس کمیته (رئیس دانشگاه می‌تواند این مسئولیت را به یکی از معاونان خویش تفویض نماید)،

ب - معاون آموزشی دانشگاه،

پ - معاون پژوهشی دانشگاه،

ت - یک تا سه نفر عضو هیأت علمی یا صاحب‌نظر در زمینه کارآفرینی از داخل یا خارج از دانشگاه.

ث - رئیس مرکز کارآفرینی دانشگاه (دبیر کمیته کارآفرینی).

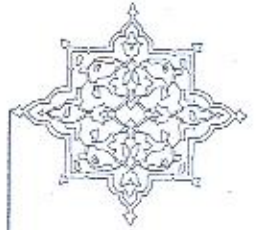
تبصره ۳: سایر معاونان نیز می‌توانند با نظر رئیس دانشگاه عضو کمیته باشند.

تبصره ۴: با توجه به موضوع و شرایط خاص هر دانشگاه دبیر کمیته می‌تواند از سایر افراد ذیربط از داخل یا خارج از دانشگاه به شرح ذیل دعوت به عمل آورد:

الف- رؤسای پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری،

ب- یک عضو هیأت علمی و صاحب‌نظر از هر دانشکده (با معرفی رئیس دانشکده)،

کامران دانشجو

- پ- نمایندگان انجمن‌های علمی و دانشجویی،
- ت- دبیر انجمن دانش‌آموختگان،
- ث- مدیر دفتر ارتباط با صنعت،
- ج- برجستگان کارآفرین دانشجوی و دانش‌آموخته و پیشکسوتان کارآفرین.

۲-۵ وظایف و اختیارات کمیته کارآفرینی دانشگاه:

- الف- تدوین آیین‌نامه داخلی کمیته و مرکز کارآفرینی دانشگاه،
- ب- کمک به ساماندهی مرکز کارآفرینی،
- پ- حمایت، هدایت و نظارت بر فعالیت‌های مرکز کارآفرینی دانشگاه،
- ت- تدوین برنامه سالانه مرکز کارآفرینی دانشگاه به همراه زمان‌بندی و بودجه مورد نیاز،
- ث- تصویب، نظارت و پی‌گیری طرح‌های پژوهشی، آموزشی و ترویجی، آموزش و پرورش کارآفرینان،
- ج- همکاری و برنامه ریزی برای تربیت مدرسان آموزش‌های کارآفرینی،
- چ- کمک به ایجاد و توسعه فعالیت مرکز رشد دانشگاه،
- ح- ایجاد تعادل بین فعالیت‌های نظری و کاربردی با اهداف توسعه کارآفرینی،
- خ- نظارت بر اجرای مصوبات شورای مرکزی،
- د- ارائه طرح‌های ترویجی، آموزشی و پژوهشی به دفتر توسعه کارآفرینی،
- ذ- شناسایی امکانات بالقوه و تجهیزات دانشگاه که می‌تواند در اختیار مرکز کارآفرینی و در نهایت کارآفرینان دانشگاهی قرار داده شود،
- ر- پیشنهاد توجیهی بودجه مرکز در دانشگاه و ارائه به دفتر توسعه کارآفرینی به منظور بررسی و سیر مراحل تصویب نهایی.

ماده ۶ - ساختار و وظایف مرکز کارآفرینی دانشگاه:

مرکز کارآفرینی واحدی اجرایی در دانشگاه است که تحت نظر رییس دانشگاه، مجری سیاست‌ها، برنامه‌ها و مصوبات شورای مرکزی، دفتر توسعه کارآفرینی و کمیته کارآفرینی است.

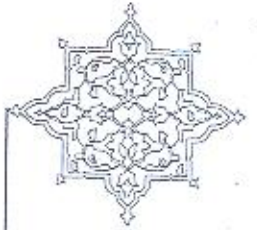
کامران دانشجو

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۵/۱۱/۲۵

شماره: ۲۰۹۷/۳۳/و

پیوست: _____

۱-۶

ساختار مرکز کارآفرینی:

مدیر مرکز کارآفرینی دانشگاه، دبیر کمیته کارآفرینی است که با حکم رییس دانشگاه منصوب می شود. در صورتی که از نظر دفتر توسعه کارآفرینی، مدیر مرکز کارآفرینی عملکرد مطلوبی نداشته باشد، به پیشنهاد این دفتر رییس دانشگاه اقدام به جایگزین مدیر مرکز کارآفرینی می نماید. مدیر مرکز می تواند با استفاده از همکاری اعضای هیأت علمی دانشگاه فعالیت های آموزشی، پژوهشی، ترویجی و مشاوره کارآفرینی را داشته باشد. حسب نیاز و در قالب ساختار مصوب، کارشناسان و تجهیزات مورد نیاز مرکز توسط دانشگاه تأمین می شود.

اعضاء و همکاران مرکز کارآفرینی دانشگاه، شامل اعضای هیأت علمی (نماینده دانشکده ها)، دانشجویان، دانش آموختگان و مدیر ارتباط با صنعت و مدیر مرکز رشد دانشگاه، و نیز کارآفرینان خارج از دانشگاه می تواند باشد.

۲-۶

وظایف و اختیارات مرکز کارآفرینی:

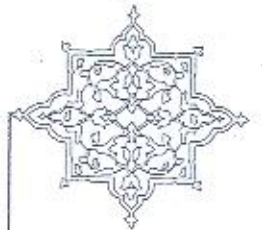
- الف - اجرای کلیه مصوبات شورای مرکزی، دفتر توسعه کارآفرینی و کمیته کارآفرینی دانشگاه،
- ب- تهیه برنامه های ترویجی، آموزشی و پژوهشی مصوب دفتر توسعه کارآفرینی با همکاری و همفکری اعضای هیأت علمی و صاحب نظران آشنا با موضوع کارآفرینی،
- پ - انجام کلیه امور اداری و مالی مربوط به مرکز کارآفرینی در دانشگاه،
- ث- برگزاری کلاس ها، همایش ها و کارگاه های آموزشی و تخصصی با هدف افزایش مهارت های حرفه ای، مهارت های کارآفرینی عمومی و مهارت های کارآفرینی تخصصی در بین دانشجویان،
- ت- شناسایی سرمایه های فکری دانشگاه شامل اعضای هیأت علمی و دانشجویان،
- ج- شناسایی و معرفی کارآفرینان برگزیده سال دانشگاه به دفتر توسعه کارآفرینی از طریق اجرای جشنواره ایده های برتر و نو،
- چ- مدیریت و پی گیری طرح های مطالعاتی و پژوهشی مصوب کمیته کارآفرینی در مرکز یا خارج از آن برای اجرا.

کامران دانشجو

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر

بسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۹۰/۱۱/۲۵

شماره: ۹/۲۹۷۳۳

پیوست: _____

ح- ارایه گزارش فعالیت های انجام گرفته در دانشگاه هر شش ماه یکبار به دفتر توسعه کارآفرینی دانشگاه ها،
خ- مستند سازی تجربیات گران بهای کارآفرینان دانشگاه (اعضای هیأت علمی و دانشجویان).

تبصره ۵: به منظور تسهیل و تسریع در نیل به اجرای برنامه های دفتر توسعه کارآفرینی، رییس دانشگاه می تواند اختیار تشخیص، تعهد و تسجیل هزینه های مربوط به اعتبارات مرکز کارآفرینی دانشگاه را به مدیر ذی ربط تفویض نماید.

بخش چهارم - منابع مالی

ماده ۷- اعتبارات:

- اعتبارات مورد نیاز مراکز کارآفرینی در دانشگاه ها از محل های زیر تأمین می شود:
- الف- اعتبارات ذیربط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، اعتبار مرکز کارآفرینی هر دانشگاه به تناسب فعالیت های مرکز از محل نیم درصد (۱۵/۰) از مجموع بودجه جاری دانشگاه ها تأمین می شود.
 - ب- درآمدهای ناشی از فعالیت های خدمات علمی و فنی و... به بخش های دولتی و خصوصی و نیز خدمات ارایه شده به پارک ها و مراکز رشد علم و فناوری.
 - پ- کمک وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سایر وزارتخانه ها و سازمان ها از محل اعتبارات مربوط به کارآفرینی و اشتغال.
 - ث- کمک های اشخاص حقیقی و حقوقی.

ماده ۸- این آیین نامه در یک مقدمه، هشت ماده و پنج تبصره در تاریخ ۲۱ آذر ماه ۱۳۹۰ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسیده و جایگزین آیین نامه قبلی است.

با آرزوی توفیقات الهی

کامران دانشجو